

PLATON (427-347)

PLATONOVA KOZMOLOGIJA

Dijalog TIMAJ!

Stvoritelj DEMIURG ustvari svet po podobi sveta idej.

Demiurg ustvari realiteto, oziroma objekte kot impresijo forme(ideje) na materijo.

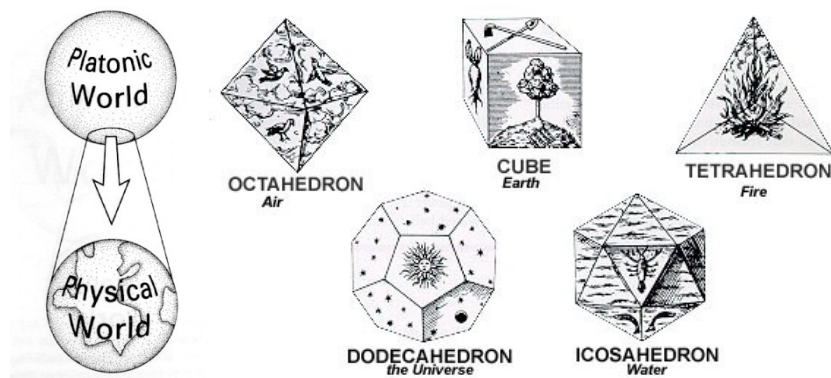
Človeka ustvarijo podbogovi, ki jih prav tako ustvari Demiurg.

Ustvari ves svet zgolj iz dveh tipov pravokotnih trikotnikov (raznostrani

ni in enakostrani

ni trikotnik) – lahko to ozna

imo kot neko vrsto »geometrijskega atomizma«. Iz teh trikotnikov formira štiri temeljne elemente (ogelj, voda, zemlja, zrak) in peti element (eter), ki izpolnjuje praznino vesolja. = »hiša iz trikotnih kart«

Geocentri

en, geostati

en in kon

en koncept kozmosa. Vesolje je kon

no. Ni neomejeno.

(**zemlja(središ**

e) – luna – sonce – venera – merkur – mars – jupiter - saturn)

Zemlja popolnoma miruje v središ

u in je središ

e koncentri

nih sfer (podoba

ebule) na katerih se nahajajo planeti (in sonce). Vse se rotira okrog zemlje (tudi daljne zvezde) po krožnih tirih s konstantno hitrostjo.

Harmoni

en in uniformiran sistem. Vzor pitagorejci - tudi dijalog Timaj odpre z Sokratom, ki našteva sogovornike: »1, 2,

3, kje je 4.« O

iten namig na pitagorejce in njihovo idealno številko 10.

DELA:

36 dialogov + 13 pisem (vprašljiva avtenti

nost nekaterih pisem). Pomembnejša dela: *Apologija, Kriton, Menon, Simpozium, Država, Permenid, Zakoni, Timaj, Fajdon*

Spisi sokratske faze (zgodnja doba)

- Apologija - Obramba Sokrata
- Kriton – o poslušnosti zakonom

- Protagora - o vrlinam
- Ion – o pesništvu
- Lahet – o pogumu
- Lisid – o prijateljstvu
- Harmid – o razboritosti
- Eutifron – o pobožnosti
- **Država – prva knjiga**

Razvojna doba

- Gorgija – proti retorike
- **Menon – teorija spominov**
- Eutidem – o sofizmih
- Hipija Ma – o pesništvu
- Kratil – o filologiji
- Hipija Ve
- i – o pojmu lepega - vprašanje autentičnosti
- Meneksen – o retoriki

Zrela doba

- **Simpozium – o ljubezni**
- **Fajdon – o besmrtnosti duše**
- Fedar – o delitvi duše
- **Država – devet knjig**
- Teetet – o znanju
- **Permenid – o dijalektiki**

Pozna doba

- Sofist – o bitju i ne-bitju
- Državnik – nastavak Države
- Fileb – o strasteh
- **Zakoni – o reformi države**
- **TIMAJ – o kozmosu**
- Kritija – o politiki
- njih vprašanjih